

مهم خدمتونه د کار ادرای لخوا (AMS) قانوني اساس: AIVG (د بیکاری بیمی قانون)

د AMS له لارې د کار لپاره راجسټر کولو لپاره، تاسو باید د کار کولو وړتیا ولری، کار کولو ته لیاواله او بیکاره یاست. د کار کولو توان هر هغه څوک چې د ASVG پر بنسټ باندی د کار لپاره معلول یا غیر مناسب نه وي د کار کولو لپاره مناسب دی. د کار وړ، هر هغه څوک چې د AIVG پر بنسټ باندی د مناسبې دندې منلو ته لیاواله وي، نور بیا روزنه ترلاسه کړي یا د بیا یوځای کیدو اقدام کې برخه واخلي کار کولو ته لیاواله دی. وزگار هر هغه څوک چې کار یې پای ته رسولی وي (استخدام شوی یا په کار گمارل شوی) وزگار دی. بې روزگاره کسان باید د کار لپاره شتون ولري چې په اونۍ کې لږترلږه 20 ساعته کار وکړي. په اصولو کې، هغه کسان چې تر 10 کلنۍ پورې د ماشومانو یا معیوبو ماشومانو لپاره د پاملرنې مسؤلیت لري باید لږترلږه د 16 ساعتونو لپاره شتون ولري. په هر صورت، تاسو مکلف یاست چې ژر تر ژره د ماشوم پاملرنې ځای ومومئ او وروسته لږ تر لږه 20 ساعته د کار لپاره شتون ولری. هغه کسان چې د ماشوم پاملرنې تخصیص ترلاسه کوي باید د ماشوم لپاره د مناسب پاملرنې ثبوت وړاندې کړي. په هر حالت کې، د دریم هیواد اتباع د استوګنې جواز ته اړتیا لري چې د کار بازار ته د لاسرسي اجازه ورکوي. هر هغه څوک چې د AMS سره راجسټر شوی د پاملرنې تړون ترلاسه کوي په کوم کې چې د AMS حقوق او مکلفیتونه ټاکل شوي. دا تړونونه پابند دي؛ دوی مشخص کوي چې کوم فعالیتونه باید تر راتلونکې نیتې پورې ترسره شي او د AMS سره څنګه او څومره وخت اړیکه ساتل کیږي.

الف) د بیکاری بیمی څخه نغدي گټې: د بیکاری گټه او بېرني مرستي
ب) د کارموندنې د ودې لپاره گټې: د روزني نور تخصیص، د تقاعد جزوی تخصیص، جزوی تقاعد - تمديد شوی جزوی تقاعد او د نیم وخت تعلیمی تخصیص.
ج) د زرو خلکو لپاره ځانگړې گټې: د تقاعد پرمختګ، انتقالي معاش،
د) د روغتیا ستونزو سره د خلکو لپاره ځانگړې گټه: د بیا روزني تخصیص،

د بیکاری حقوق

هر هغه څوک چې ثابتې کړي چې دوی د بیکاری بیمی سره د کار لږترلږه موده لري، د کار ادارې ته شتون لري او د گټې موده یې پای ته نه ده رسولې، د بیکاری حقوق مستحق دي.

استحقاق

کله چې د لومړي ځل لپاره د بیکاری بیمی گټو غواړی: د غوښتنلیک سپارلو دمخه په تیرو 2 کلونو کې د 52 اونيو دندې د بیکاری بیمی تابع دي
د نورو کارولو لپاره: د کار 28 اونۍ په تیرو 12 میاشتو کې د بیکاری بیمی تابع دي
د 25 کلنۍ څخه مخکې وزگار خلک: د کار 26 اونۍ په تیرو 12 میاشتو کې د بیکاری بیمی تابع دي

د بیکاری حقوق اندازه

د بیکاری گټه د بنسټیزو حقوق، د کورنۍ تخصیص او هر اضافي مقدار څخه جوړه ده. اصلي اندازه د ورځني خالص عاید نږدې 55% ده. خالص عاید د دندې د وروستیو دولسو میاشتو لپاره د میاشتني ناخالص معاش څخه محاسبه کیږي چې د بیکاری بیمی (جمع ځانگړي تادیات) پورې اړه لري، یا، که چیرې دا ډول تادیات شتون نلري، د نورو خوندي شویو مرستو اډو څخه. د هر ماشوم لپاره چې د کورنۍ تخصیص ترلاسه کیږي او د ساتنې لازمي تادیه کیږي، هره ورځ د 0.97 یورو کورنۍ تخصیص ټاکل کیږي، ممکن د متعهد (میره) ملگري لپاره هم. که بنسټیزه اندازه د خسارې د تادیې څخه کمه وي، اضافي پیسې باید پاتې وي.

د 45 کلنۍ څخه، د پخوا په پرتله د بیکاری هیڅ ټیټه گټه نه ورکول کیږي.

د بیکاری گټې لارښود سره اړیکه: <https://www.ams.at/organisation/ams-eservices/online-ratgeber#wien>

د گډون موده

لږترلږه موده: 20 اونۍ

30 اونۍ: که چیرې د بیکارۍ بیمې پورې اړوند ټول 3 کاله دندې د ادعا کولو دمخه ثابت شي
39 اونۍ: د 6 کلونو دندې د بیکارۍ بیمې سره تړاو لري په تیرو 10 کلونو کې د 40 او پورته عمر لرونکي وزگار خلکو لپاره
52 اونۍ: د کار 9 کاله د 50 کلنۍ څخه په تیرو 15 کلونو کې د بیکارۍ بیمې تابع دي

د گډون موده ادامه

وزگار کسان چې د اعظمي اجازې مودې لپاره د ورکړل شوي بیکارۍ گټې ادعا نه کوي کولی شي د 5 کلونو دننه د بیکارۍ پاتې گټې ترلاسه کولو ته دوام ورکړي (د رسیدلو وروستۍ ورځې څخه حساب شوي) وروسته له دې چې د دوی د بیکارۍ گټې ترلاسه کولو کې مداخله وکړي. که تاسو یو نوی حق ترلاسه کړئ، د دوامدار رسید لپاره هیڅ حق نشته.

اتمام

د بیکارۍ گټې حق د ناروغ معاش د ترلاسه کولو په جریان کې ځنډول کېږي، د گټو دوامداره تادیه، په رواني موسسه کې د استوگنې ځای، په بهر کې پاتې کېدل، نظامي یا ټولنیز خدمت، د ماشومانو د پاملرنې گټو رسید، د گوښه کولو خساره، د رخصتۍ معاش - د رخصتۍ معاش، د رخصتۍ جبران د رخصتۍ قانون سره سم. د نرمۍ لپاره استثنا: په اصل کې، تاسو به په بهر کې د استوگنې په وخت کې د بیکارۍ گټه ترلاسه نه کړئ (په رخصتۍ، د خپلوانو سره لیدنه). په هر صورت، که چیرې د پام وړ شرایط شتون ولري، تاسو کولی شئ د دلیل په اساس د ډیری مودې لپاره د بیکارۍ گټې ترلاسه کولو ته دوام ورکړئ، مگر اعظمي حد 3 میاشتې. هغه شرایط چې باید په پام کې ونیول شي شامل دي، د بیلگې په توګه، که تاسو دا ثابته کړئ چې تاسو په بهر کې د کار په لټه کې یاست، روزنه کوئ یا د کورنۍ اجباري دلیلونه لری، لکه د نږدې خپلوانو په جنازه کې گډون کول، او داسې نور. د دې لپاره چې په بهر کې ستاسو د پاتې کېدو مودې لپاره د بیکارۍ گټې تادیه شي، تاسو باید سیمه ایز دفتر ته د نرمۍ غوښتنه وکړئ، دلایل بیان کړئ او هر ډول تاییدات وسپارئ.

بیرنۍ مرستې

د بیرنۍ مرستو حق د بیرنیو خلکو لپاره شتون لري چې د بیکارۍ گټې مستحق دي (د استحقاق له پای ته رسیدو وروسته په پنځو کلونو کې)، څوک چې د ځای پرځای کولو لپاره شتون لري او څوک چې په بیرني حالت کې دي. کله چې وګورئ چې ایا بیرني حالت شتون لري، ستاسو خپل عاید په پام کې نیول کېږي. د جولای 1، 2018 راهیسې، د ملګري عاید نور په پام کې نه نیول کېږي. بیرنۍ مرستې د بیکارۍ گټې 92% یا 95% پورې اړه لري که چیرې لومړنۍ پیسې د معیاري خسارې تخصیص له پورتنۍ حد څخه نه وي. که چیرې وزگار کس 45 کلنۍ ته رسیدلی وي، د بیرنۍ مرستې ارزونه باید د بیکارۍ گټې تر ټولو اوږدې مودې پورې اړه ولري.

د ژوند لګښتونو پوښلو کې مرسته، د کورس لګښتونو سره مرسته

وزگار خلک کولی شي د ژوند تخصیص (DLU) د هغه وخت لپاره ترلاسه کړي چې دوی په کورس کې برخه اخلي یا د کار بازار پالیسي اندازه کوي که چیرې د بیکارۍ گټه یا بیرنۍ مرستې کافي نه وي. مرستې یوازې هغه وخت شتون لري چې کورس یا اندازه له یوې اونۍ څخه اوږده وي او په اونۍ کې له 16 ساعتونو څخه ډیر وي. AMS د معیشت د خونديتوب لپاره لږ تر لږه پیسې په پام کې نیسي (د ځوانانو لپاره تر 18 کلنۍ پورې هره ورځ € 12.42، د لویانو لپاره € 20.17 او € 28.86 هره ورځ). بې روزګاره خلک دا مرستې د هغو اقداماتو لپاره ترلاسه کوي چې د کار بازار د پالیسي له مخې معنی لري او د کار په بازار کې د ځای پرځای کولو فرصتونو په زیاتوالي کې مرسته کوي. موخه دا ده چې د حرفوي زده کړو یا نورو زده کړو په جریان کې یا د کار پیل کولو لپاره د چمتووالي پرمهال د مالي شتون خوندي کول.

هغه کسان چې ملاتړ کېږي روغتیا، حادثې او د تقاعد بیمه لري. مرستې د مشورې سره تړلي دي او د یوې اندازې ټولې مودې لپاره ورکول کېږي.

لاندې تمویل کیدی شي: د کورس فیس، طبي راپورونه، د ازموینې فیس، د سفر لګښتونه، او نور. په هر صورت، د AMS څخه د تمویل لپاره هیڅ قانوني حق نشته.

د گډون د مودې لپاره اضافي پیسې:

پداسې حال کې چې د بیا روزنې یا بیا روزنې یا د AMS په استازیتوب د بیا یوځای کېدو اقدام کې برخه اخلي، وزگار خلک د € 2.27 (2023) اضافي ورځني بیکارۍ گټې مستحق دي.

د تقاعد بیمی گټو دمخه تادیه

وزگار خلک چې د بیکاری گټې یا بیرنی مرستی تر لاسه کوي او د معلولیت یا حرفوي معلولیت تقاعد لپاره غوښتنلیک لري به ورته گټې تر لاسه کولو ته دوام ورکوي، مگر د 3 میاشتو لپاره به نه ساتل کېږي. (توجه: که تاسو په بهر کې پاتې شئ نو تاسو به هیڅ گټه ونه تر لاسه کړئ). وروسته بیا، دوی باید د بیا ځای پر ځای کولو لپاره شتون ولري، حتی که د تقاعد پروسه لا بشپړه شوې نه وي. هغه کسان چې د باطل یا حرفوي معلولیت تقاعد لپاره غوښتنلیک سپارلی وي یوازې د تقاعد وړاندیز تر لاسه کوي که چېرې د تقاعد بیمی شرکت تایید کړي چې دوی کار نشي کولی او دا چې د تقاعد تمه کېدی شي، مگر په دننه کې هیڅ پرېکړه نه کېږي. د حوالې نېټې 2 میاشتي.

مهمې لارښوونې

د دې گټو لپاره غوښتنلیکونه باید د کارموندني خدماتو مسؤل سیمه ایز دفتر ته وسپارل شي. برسېره پردې، ټول بدلونونه (اقتصادي شرایط، د ناروغی رخصتی، ځای پر ځای کول، بهر کې پاتې کېدل، او نور) باید سمدستي د کارموندني خدمت ته راپور شي، مگر په وروستي کې د یوې اونۍ دننه. که تاسو په کمپیوټر کې سواد لرئ، د E-AMS حساب درلودلو اختیار شتون لري - تاسو کولی شئ، د نورو شیانو تر څنګ، د E-AMS حساب له لارې په برېښنایي توګه د بیکاری گټو لپاره غوښتنه وکړئ.

بنديز

که تاسو د توجیه پرته د کار کولو څخه انکار کوئ یا منع کوئ، تاسو به د 6 اونيو لپاره هیڅ گټه تر لاسه نکړئ - د 8 اونيو لپاره د تکرار سرغړونې په صورت کې - هیڅ گټه ونلرئ (تعلیق). د دې په اړه د شکایت کولو امکان شتون لري!

روغتیا، حادثه او د تقاعد بیمه

د AMS گټو تر لاسه کولو پر مهال، تاسو د ASVG لاندې روغتیا، حادثې او د تقاعد بیمې پوښلي یاست. په بهر کې د پاتې کېدو په جریان کې یا د گټو تر لاسه کولو پای ته رسیدو وروسته، د روغتیا بیمې پوښن د نورو 6 اونيو لپاره شتون لري که چېرې د بیمې موده په تیر کال کې 6 اونۍ یا لږترلږه 26 اونۍ دوام وکړي.

اضافې عاید

د کار هر پیل باید سمدستي AMS ته راپور شي. د کارموندني خدمت څخه د گټې تر لاسه کولو برسیره، دا ممکنه ده چې په میاشت کې د 500.91 ناخالص عاید حد (2023) پورې عاید تر لاسه کړئ. د ورته کارګمارونکي څخه اضافي عاید چې دمخه یې د بشپړ بیمې سره د کارموندني اړیکه درلوده یوازې لږترلږه د 1 میاشتي مداخلې وروسته ممکنه ده. د پارټ وخت کارمندان د پېښو په وړاندې بیمه کېږي. مور وړاندیز کوو چې تاسو داوطلبانه روغتیا او د تقاعد بیمه واخلئ. د دې ډول ځان بیمې لپاره، د 70.72€ ترجیحی پریمیم (د 2023 لپاره ارزښت) باید تادیه شي.

د ځان لخوا استیفا

که چېرې یو کار د کارمند (AN) لخوا یا د AN د غلطۍ له امله د کار پای ته رسیدو سره پای ته رسیدلی وي، د کار له پای ته رسیدو څخه د 4 اونيو لپاره د بیکاری گټه / بیرنی مرستی شتون نلري. په هر صورت، دا د استحقاق موده نه لنډوي.

د کنټرول راپورونه او د کنټرول راپورونو راپور ورکولو کې ناکامی

د بیکاری گټې یا بیرنی مرستی تر لاسه کونکي باید په ټاکل شوي نېټه سیمه ایز دفتر ته راپور ورکړي. که تاسو د چک په راپور ورکولو کې پاتې راغلي یاست، ستاسو گټه به له هغې ورځې څخه ودرول شي تر هغه چې تاسو په شخصي توګه بیا راجستر نه کړئ. د گټې موده د بیا ثبتولو پورې د ورځو په شمیر کې لنډېږي، پرته لدې چې یو معتبر دلیل شتون ولري. که چېرې د یاد شوي کنټرول راپور او ادعا د ورځې تر منځ له 62 ورځو څخه ډیر وخت وي، نو وزگار شخص به د 62 ورځو څخه ډیر مودې لپاره د بیکاری گټه یا بیرنی مرستی تر لاسه نکړي.

ځانگړی احکام

د EEA/EU په ساحه او سویس کې د کار په لټه کې د اتریش د بیکارۍ گټې ترلاسه کول د اتریش گټو ترلاسه کولو پرمهال، تاسو په EEA یا سویس کې د کار موندلو اختیار لرئ او پدې وخت کې د اعظمي 3 میاشتو لپاره د اتریش گټو ترلاسه کولو ته دوام ورکړئ. په اتریش کې لږترلږه د 4 اونيو پخوانی AMS راپور او د اتریش AMS سره د موافقې نېټې څخه د 1 اونۍ دننه راپور یا ریزرویشن په هغه هیواد کې د کار بازار ادارې سره اړین دی چې تاسو د کار په لټه کې یاست. گټه به د اتریش AMS لخوا تادیه کولو ته دوام ورکړي حتی پداسې حال کې چې تاسو د EU په بل هیواد کې د کار په لټه کې یاست. که چېرې د کار لټون ناکام پاتې شي، د گټې اخیستونکي باید د دريو میاشتو مودې پای ته رسیدو دمخه اتریش ته راستون شي (یا "اعظمي مقدار") - که نه نو هغه به نورې ټولې ادعاګانې له لاسه ورکړي.

پاملرنه: بهر ته د اتریش حقوق صادرول باید د وتلو دمخه د مسؤل سیمه ایز AMS کې په شخصي ډول غوښتنه وشي.

(. په اتریش کې د کار په لټه کې د EEA/EU ساحي او سویس څخه د بیکارۍ گټې ترلاسه کول د دې لپاره چې په اتریش کې د کار په لټه کې د EEA ساحي یا سویزرلینډ څخه د بیکارۍ گټې ادعا کولو ته دوام ورکولو لپاره، تاسو باید په شخصي ډول په اتریش کې مسؤل سیمه ایز AMS ته د "پورټ ایبل سند U2" (یا E303) ډک شوي پرېزنټیشن سره حاضر شئ. بهر او د بهرنیو موسسو لخوا تایید شوی. نغدي گټه یوازې هغه وخت تادیه کېدی شي کله چې تاسو د کار موندلو لپاره دا ریزرویشن کړی وي. د بیکارۍ گټې ترلاسه کولو لپاره د وړتیا اړتیاوې تل د EEA ریاست یا سویزرلینډ اړوند ملي مقرراتو پورې اړه لري.

1 د ورځ قاعده: که چېرې په اتریش کې د بیکارۍ بیمې سره لږ تر لږه 1 ورځ کار وي، د EEA یا سویزرلینډ کې د بیمې پخوانۍ دورې به د اتریش گټې ته د استحقاق لپاره شمیرل کېږي.

پاملرنه: د پولې هاخوا مسافر هغه خلک دي چې په EEA/EU ریاست یا سویس کې کار کوي او په بل غړي هیواد کې ژوند کوي او په منظم ډول خپل کور (د اوسیدو ایالت) ته راستنېږي، مگر لږترلږه په اونۍ کې یو ځل. د دندې له پای ته رسیدو وروسته، د پولې هاخوا پورته ذکر شوي کارگران کولی شي د دوی د کار موده د دوی سره د استوګنې هیواد ته د AMS لخوا بشپړ شوي "U1 فورمه" په کارولو سره واخلې ترڅو هلته د دوی د بیکارۍ گټې استحقاق مصرف کړي، که دوی اړتیاوې پوره کړي. د دې غړي هیواد قانون. د کار په هیواد (اتریش) کې د بیکارۍ بیمې څخه د گټو ترلاسه کول یوازې هغه وخت ممکن دي چې تاسو د خپل استوګنې ځای ثبوت وړاندې کړئ.

پاملرنه: له هغه ځایه چې یوازې خورا مهم احکام دلته بیا تولید شوي، مور له تاسو څخه غوښتنه کوي چې د مسؤل چارواکو یا مشورتي ادارو څخه نور مفصل معلومات ترلاسه کړئ. مور غواړو په گوته کړو چې د محتاط پروسس کولو سره سره، غلطی واقع کېدی شي او له همدې امله مور پدې معلوماتو پانه کې د معلوماتو لپاره هیڅ مسؤلیت نه منو!

Beratung für Männer und Frauen

1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 01 712 56 04
http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at

Beratung für Frauen

1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/2/10 Tel: 01 982 33 08
http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at

Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice Wien und der Magistratsabteilung 17 gefördert

Integration
und Diversität